

REFLECT TO ACT HANDLEIDING

1. Wat is Reflect to act?
2. Hoe werkt Reflect to act?
3. Waarom kinderrechten als kader?
4. Hoe met kinderrechten als kader werken?
5. Tips/aandachtspunten

Wat is Reflect to act?

'Reflect to act' is een **pakket voor lerarenopleiders** om met **studenten** stil te staan bij diverse actuele thema's:

- Identiteit
- Gevoelens & gedachten
- Kinderrechten & participatie
- Gelijkenissen & verschillen
- Stereotypen & vooroordelen
- Kansen

'Reflect to act' heeft als doelstelling om het reflectief vermogen van toekomstige leerkrachten met betrekking tot thema's zoals het omgaan met identiteit, stereotypen en kansen vanuit een kinderrechtenkader te versterken. Dit pakket bevordert de bereidheid en vaardigheid van toekomstige leerkrachten om zichzelf in vraag te stellen in verband met deze thema's.

'Reflect to act' is een project van **UCLL** (University College Leuven Limburg) Lerarenopleiding in samenwerking met **UNICEF België**.

Afspraak op www.reflecttoact.unicef.be

Vragen?

Of wil je met je team een **navorming** op maat over Reflect to Act?

Neem contact op met Anneleen Van Kelecom (UNICEF België): avankelecom@unicef.be, info@unicef.be of Liesbeth Spanjers (UCLL): liesbeth.spanjers@ucll.be

Hoe werkt Reflect to act?

Als docent kan je je in eerste instantie informeren over de achtergrond bij het gekozen thema via de lesfiche, de extra informatie en een kort filmpje¹.

! **Bekijk zeker de lesfiche per thema, want dit is een beknopte handleiding bij het lesmateriaal.**

Vervolgens kan je via het lesmateriaal aan de slag gaan met de studenten. Hierin kan je de volgende stappen doorlopen.

- A. De studenten ontdekken het thema eerst individueel via de **online tool** (teaser) waarin alle thema's aan bod komen. De online tool neemt ongeveer 1 uur in beslag. Vervolgens gaan ze met mede-studenten in dialoog over dit thema in het **'Wereldcafé'** (zie PDF).
Opgeliet: Indien verschillende thema's in de les aan bod komen, volstaat het voor de studenten om de online tool (teaser) één keer individueel te doorlopen en om de activiteit 'Wereldcafé' één keer samen te doen, want alle thema's komen zowel in de online tool als in het 'Wereldcafé' aan bod.
- B. Via een **werkvorm** gaan studenten zich inleven in het thema. Dit kan via een concrete inleef-werkvorm en/of doe-werkvorm.
- C. Ten slotte verdiepen de studenten het thema via **casussen** waarover ze eerst individueel nadenken en vervolgens in groep uitwisselen.

ACHTERGROND MATERIAAL	LESMATERIAAL
<ul style="list-style-type: none"> • Lesfiche voor de docent • Extra informatie • Filmpje 	<p>A) ONTDEK (éénmalig)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Online tool (individueel) 2. Wereldcafé (in groep) <p>B) LEEF JE IN</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Inleef- werkvorm (in groep) 2. Doe-werkvorm (in groep) <p>C) VERDIEP</p> <p>Casussen (individueel en in groep)</p>

! **TIP** bij het materiaal: zorg voor een veilig leerklimaat, bewaak de temperatuur, rond af indien nodig en bespreek (extra) na met de studenten waar nodig.

¹ Dit filmpje is ook geïntegreerd in de online teaser voor de studenten.

Waarom kinderrechten als kader?

Met dit lesmateriaal kan je als docent verschillende thema's verdiepen met jouw studenten. Deze thema's vertrekken vanuit volgende basisprincipes van het Kinderrechtenverdrag: het recht op non-discriminatie en participatie, en kunnen gelinkt worden aan het recht op identiteit, het recht op vrije meningsuiting...

Hierdoor maken studenten kennis met het kinderrechtenverdrag, maar leren ze tevens om te reflecteren m.b.t. concrete situaties uit de klas-en onderwijspraktijk vanuit een kinderrechtenbril.

Een kinderrechtenbenadering in de lerarenopleiding laat toe om als opleiding en opleider samen met de studenten duurzaam de overstap te maken van een zorg- en liefdadigheidsbenadering naar een rechtenbenadering binnen onderwijs.

De kinderrechtenbenadering, met het kinderrechtenverdrag als juridische basis, daagt traditionele opvattingen uit; het kind is niet meer louter een object van zorg, maar is **drager van rechten**. Dat veronderstelt een verschuiving van onderwijs als louter welvaartsvoorziening naar onderwijs als een recht, en dat breidt de beschermingsrol van volwassenen uit naar het faciliteren van **emancipatie en autonomie**.

Hoe met kinderrechten als kader werken?

Begin met uitdagingen of actuele thema's waar jij als opleider of de studenten dagelijks mee in aanraking komen. En leg vervolgens de link met kinderrechten. Hang jouw uitdaging op aan de principes van het kinderrechtenverdrag en gebruik ze als handvaten om met jouw studenten in gesprek te gaan. Dit laat toe om vanuit een kinderrechtenperspectief te kijken naar bijvoorbeeld armoede en de link te leggen met participatie en gelijke kansen.

We stellen voor om kinderrechten te hanteren als een kader om binnen een open leerproces in dialoog te gaan rond actuele thema's of uitdagingen in het onderwijs en daarbuiten².

Dit leren met kinderrechten als kader kan best vertrekken vanuit echte ervaringen, en op basis hiervan kunnen we momenten van ontmoeting en dialoog creëren over de verschillende interpretaties van de situatie gerelateerd aan kinderrechten. Op die manier maakt de school gebruik van alledaagse situaties om 'geleefde rechten' van kinderen te bespreken. In interactie met elkaar en met volwassenen worden kinderen en jongeren geconfronteerd met rechtendilemma's. Hoe ga je bijvoorbeeld om met racistische uitspraken in de klas of tussen kinderen en jongeren onderling? Hoe staat het recht op vrije meningsuiting in verhouding tot het non-discriminatiebeginsel?

Tips/aandachtspunten

Behoud de link met de kinderrechtenbenadering (een rechtenbenadering) om dit zo los te koppelen van het liefdadigheidsperspectief (een nodenbenadering).

Op www.reflecttoact.unicef.be, vind je onder het thema 'Kinderrechten & participatie' de nodige aanknopingspunten en handvaten. Bij vragen kan je UNICEF ook contacteren via info@unicef.be.

---

² Reynaert Didier (2013), Kinderrechteneducatie: een individueel en collectief leerproces.
In: Welwijs 4 (december 2013), pp. 11-14